

μη δέν επιχορηγείται και γι' αυτό παρατηρείται μείωση της παραγωγής της. Λόγω έδαφικών και κλιματικών λόγων τὰ σιτηρά εξακολουθούν νά αποτελούν την κύρια καλλιέργεια της Νήσου.

Δεύτερος κατά σειράν κλάδος της γεωργίας, ή άμπελουργία, άπέδωσε τό 1957 περίπου 70.000 000 όκάδες σταφυλιών. Η ποσότητα αυτή είτε εξάγεται με μορφή σταφίδας, είτε καταναλώνεται στο έσωτερικό και τό έξωτερικό με μορφή επιτραπέζιων σταφυλιών, είτε οίνοποιείται και οίνοπνευματοποιείται. Πάντως περισσότερο συμφέρουσα θεωρείται ή διάθεση της παραγωγής με μορφή επιτραπέζιων σταφυλιών και με την έννοια αυτή συνιστάται ή ανάπτυξη της. Η παραγωγή επιχορηγείται και σαν σταφύλι και σαν σταφίδα και σαν ζιβνία (σούμα).

Τήν τελευταία 10ετία παρουσιάζεται αύξηση του αριθμού έλαιόδέντρων και χαρουποδέντρων. Οί έληδες από 1.650.600 έφθασαν τής 2.260.000 και οί χαρουπιές από 1.921.800 σέ 2.247.300. Η έλλειψη καλλιεργητικών φροντίδων και ή συνεχής ξηρασία συντελούν στην άπόδοση ανά βετία ή 4ετία της έληδας. Η μέση έτησια παραγωγή κυμαίνεται μεταξύ 6—7.000 000 όκ. έλαιών και δέν υπερβαίνει τό 1.000.000 όκ. έλαιών. Άλλά και ποιότητα ή παραγωγή είναι χαμηλή λόγω μη καταπολέμησης των άσθενών, άπρηχαιωμένων μέσων έκθλιψης του έλαιωκάργου και έκτεταμένης νοθείας των έλαιολάδων.

Η χαρουπιά δίνει κάθε χρόνο όχι μόνο σταθερή παραγωγή, αλλά και σταθερό εισόδημα. Καί ή μόν παραγωγή κυμαίνεται γύρω στα 30 εκ. όκάδες τό χρόνο, ή δε τιμή φθάνει γιά τό άλεσμένα χαρουπία σέ 22|)2 λίρες στερλίνες τόν τόννο και σέ 56 λίρες γιά τούς σπόρους τόν τόννο έπίσης. Η ποσότητα πού δέν εξάγεται χρησιμοποιείται γιά κτηνοτροφία. Διςπιστώνονται μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης της χαρουπιιάς, υπό την προϋπόθεση λήψης των άναγκαίων μέτρων και της οικονομικής και έπιστημονικής ένίσχυσης των παραγωγών.

Η παραγωγή έσπεριδιδών άνέρχεται σέ 60.000 τόννους με τάση αύξησης στο μέλλον, λόγω επέκτασης της καλλιεργείας, άν και ή έλλειψη νερού δέν επιτρέπει, προς τό παρόν τουλάχιστον, την άπεριόριστη ανάπτυξη της. Τό 75—80 ο)ο της παραγωγής διοχετεύεται στο έξωτερικό, ή δε υπόλοιπη ποσότητα διατίθεται στην έγχώρια καταναλώση ή χρησιμοποιείται γιά την παρασκευή χυμών και μαρμελάδων. Τά έσπεριδιδών άποτελούν τό κυριώτερο εξαγωγίμο είδος κατά τό τελευταία έτη (μετά τά μεταλλεύματα).

Ένα πλήθος άλλων δέντρων εύδοκιμούν κυρίως στα όρεινά της Κύπρου, άχλαδιές, δαμασκηνιές, μηλιές, κερασιές, βερυκοκιές, ροδακιές, άμυγδαλιές, λεπτοκαρυές, ροδιές με πολλές δυνατότητες επέκτασης, άν και τελευταία οί εξαγωγές καρπών περιορίσθηκαν λόγω κυρίως της κατώτερης ποιότητάς τους. Περισσότερες καλλιεργητικές φροντίδες και περισσότερα μέσα στη διάθεση των παραγωγών, είναι βέβαιο ότι θα συντελούσαν στην επέκταση της καλλιέργειας, στην αύξηση της παραγωγής και στην ποιοτική βελτίωση της.

Οί δυσχέρειες εξαγωγής έμειωσαν έπίσης την εξαγωγή κατάτας σχεδόν στα προπολεμικά επίπεδα. Τό 1958 ή παραγωγή έφτασε σέ 24 000 τόννους έναντι 35.000 τόννων τό 1947.

Μείωση της παραγωγής τους εξ άλλου παρουσιάζουν τά βιομηχανικά φυτά εξ αίτίας των ηύξημένων καλλιεργητικών δαπανών και της έλλειψης δασμολογικής προστασίας. Έτσι ή καλλιέργεια βαμβακιού περιορίστηκε στο ένα τρίτο σέ σύγκριση με την προπολεμική, του λιναριού στο μισό, της κάνναβης στο ένα τέταρτο. Τά είδη αυτά έπαψαν πιά νά είναι εξαγωγίμα και σημαντικές ποσότητες εισάγονται γιά τίς άνάγκες της κατανάλωσης. Τέλος άξιόλογη μείωση παρουσιάζει και ή παραγωγή καπνού, ή όποια και περιορίζεται σέ κατώτερες ποιότητες, με πρωτόγνωρο όμως χωρική επέξεργασία. Η όρθή έκτίμηση των αείτων πού συντελέσαν στη μείωση της παραγωγής των πού πάνω προϊόντων, διαγράφει σαφώς και τά μέτρα πού πρέπει να ληφθούν γιά την συγκράτηση, αλλά και την αύξηση παραπέρα της παραγωγής και τη διάθεσή της. Διότι άν και υπάρχουν δυνατότητες ανάπτυξης της καπνοκαλλιεργείας, αυτή μειώνεται συνεχώς και ό πληθυσμός τρέπεται προς τη μετανάστευση. Τά μέτρα αυτά συνίστανται στή μείωση των καλλιεργητικών δαπανών, την έπιβολή δασμολογικής προστασίας, τη βελτίωση της παραγωγής και τη επέκταση των εξαγωγών με την έξεύρεση νέων αγορών.

Η κτηνοτροφία στην Κύπρο είναι άπελπιστικά καθυστερημένη. Τό φαινόμενο άποδίδεται κυρίως στην έλλειψη ζωοτροφών λόγω του ύψηλου κόστους παραγωγής τους. Τό συνολικό ζετανό βίρος του ζωικού κεφαλαίου άνέρχεται σέ 36.000 τόννους περίπου, είναι δηλαδή μειωμένο κατά 4.000 τόννους έναντι του προπολεμικού. Η μείωση όφείλεται στον περιορισμό των μονόπλων και των βοοειδών λόγω εισαγωγής στην καλλιέργεια και στις μεταφορές μηχανικών μέσων και των γιδιών κατόπιν των μέτρων πού έχουν ληφθή γιά την προστασία των